

SLOVENSKI NAROD.

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " — "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " — "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Oznaila:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 kr.

Državna zmešnjava.

V drugem predelu denšnjega lista smo priobčili cesarjevo lastnoročno pismo, vsled kterega je dosedanja ministerska manjšina odvezana svoje službe. Po francoskem izgledu bi torej lahko zakričali: „Ministerstvo je mrtvo!“ — ali kakor reči stojé, ne moremo izgleda popolnoma posnemati, kajti nemogoče nam je še zaklicati: „Živel ministerstvo!“ In to ne zato, ker bi ne bili z ministerstvom zadovoljni, ampak zato ker sploh ministerstva še nimamo. Niti tega ne vemo, kaj bo z dosedanjó večino, kajti cesarjevo pismo je jako diplomatično zavito in nam se je hotelo tako brati, kakor da bi o osodi ministerske večine ne bilo nič določeno. Cesarjevo pismo odhajajočo manjšino vsaj zagotavlja najviše milosti in priznava njeno „zvesto udanost“, ostali ministri pa „imajo svoje posle naprej oskrbovati“. Mrzloto teh besed še posebno posvetuje vést, katero nam je prinesla zadnja „Zukunft“, da namreč dr. Giskra že celo leto ni imel nobene privatne avdijence pri cesarju, da se torej vladar že celo leto ni na samem z óči v óči pogovarjal s prvim svetovalcem krone in faktičnim predstojnikom vlade. Pri tem stanji si še le moremo razložiti, da je dr. Giskra s toliko hvaležnostjo sprejel neko zaupnico, katero so mu naberačili dunajski „hausmajstri“, in da je izročevalcem na srce polagal, naj bi mu preskrbeli še več takih „dragocenih“ stvari, ktere hoče on potem cesarju pokazati — seveda če ga bo cesar hotel predse pustiti. K tem zmešnjavam in smešnjavam še prihaja, da je pri adresni debati v gosposki zbornici cesarjev „obersthofmeister“, knjaz Hohenlohe glasoval z manjšino, iz česar ves svet sklepa, da se je na najvišem dvoru vaga naravnost in javno nagibala za manjšino, torej proti Giskri, Hrbstu itd. Kaj pa da svet zdaj ugiblje, kako da je vendar kasneje manjšina dobila odpust in dunajski dopisnik „Tagsp.“ vé pripovedovati, da je to pripisovati g. Beustu, ki si je zdaj

zopet vso državno moč zbral v svoje elegantne roke. A ravno to nam kaže našo državno zmešnjavo, da se v tako važnih stvareh samo ugiblje, da nihče ne vé, pri čem smo. Ta zmešnjava se kaže na dalje tudi pri imenih, ktera slišimo imenovati kot prihodnje ministre: grofa Adolfa Auersperga, moža brez politične preteklosti, teoretikarja profesorja Ungerja, tržaškega namestnika generala Möringa, barona Tintija, ki je kot politikar malo akreditiran, „znanega“ Morica Kaiserfelda, Rechbauerja, čegar državniško stanovitnost najbolje to zaznamuje, da je hotel s početka govoriti proti Tintijevi osnovi adrese, da bo pa zdaj govoril zanjó, itd. Pa komaj se imena izrečena, že se jim v javnosti odreka vsako upanje do ministerskih naslonjačev in se dotične govorice stavijo med politične smešnice.

Da nihče ne vé, pri čem smo in kaj pride, to posebno jasno molčé kažejo dunajski večí časniki. Zdi se nam, kakor da bi bili prišli ob vse svoje kompase. Oni, ki so navadno mesece in mesece naprej slišali rasti politično travo, prinašajo uvodne članke o vseh državah in razmerah: domače in za zdaj v Avstriji najvažnejše zadeve pa s trojnimi rokavicami obravnavajo v kacem kótiču svojih mnogopólnih listov, in nočejo „reči niti tako niti tako“, samo da bi se jim kasneje, ko bodo stvari dognane, ne moglo reči, da so „tako ali tako rekli“.

Vsmiljenja vredna je pri tej priliki zlasti stara „Presse“, ki je bila s preveliko drznostjo stopilo med opozicionálce in zagovornike ministerske manjšine, ktere zdaj več ni. Sirota je zgubila svoje pokrovatelje in zdaj ne vé, kam bi se déla. V tej njeni zmešnjavi je tudi v enem takem skrivnem kótiči prinesla sledeče resnične besede, o kterih se samo bojimo, da jih prvi priliki pozabi, ali celo prekliče: „Enostransko bi bilo, ko bi si hoteli tajiti, da je ravno dokončana ministerska pravda koristno vplivala in spremenila javno

mišljenje. S tem, da ste se razglasili ministerski spomenici, povabilo se je javno mnenje prvokrat in sicer poprej nego postavodajna zborna, naj oddá svojo sodbo o stvareh, za ktere je pravda tekla. Prvokrat se je poleg „verfassungstreunega“ sklepanja tirjala sodba pravega prebivalstva, in kakor naj se že tudi glasuje v obeh zbornicah državnega zbora: prijatelji sprave in dolgo pričakovanega miru med avstrijskimi narodi so lahko zadovoljni z dozdej izrečeno ljudsko sodbo. Toliko je že denes gotovo: zbornica, ki si je tudi denes še namesto sprave in sporazumljenja na svojo zastavo zapisala, da se mora opozicija „utreti“, ona ne ravna po mišljenji večine avstrijskih narodov.“ V teh besedah je izrečena velika resnica, ktere pa marsikdo noče spoznati. Državni zbor, kakor je zdaj sestavljen in obiskan, je že sam na sebi fikcija; ta fikcija noče poslušati javno izrečenega mnenja avstrijskih narodov in vendar se njemu izroča osoda vse države. Tak državni zbor ne more rešiti avstrijskega vprašanja in nam se zdi jako nesrečna poskušnja, ako se mu vendar nalaga in prepušča ta naloga. Itak imamo fikcij dovolj, nikar naj bi tega državniškega balasta še nalašč in vedoma ter vidoma nemnožili. Zdaj že nimamo niti, ki nas bi peljala iz državnega labirinta in če bomo ta labirint le večali, niti pa rezali, potem bo bržkone najresničnega ostala sodba, katero so menda z nesvestno komiko izrekli kmetje blizo Maribora ležeče vasi v svojih večernih pogovorih: „Z našim cesarstvom bo zdaj kmalu pri kraji. Potem bomo mi padli h Kranjski, kamor smo že enkrat spadali, in če ne pojde z lepo, pridejo Kranjcem na pomoč Francozi, ki imajo s Kranjci prijateljstvo še iz francoskih časov!“

Slovenci in njih národní program.

(Odprto pismo gospodu doktorju Fischhofu.)
(Konec.)

Gospod! Jaz menim, da se po Vaših lastnih bese-

Listek.

Nenadno!

(Poljski spisal Edvard Dulski, poslovenil L. G. Podgoričan.)
(Dalje.)

Tega dné je bilo veselo življenje na bastijah, ali pan Josip nij ničesar videl, ničesar slišal, ničesar čutil. Imel je le eno misel, samo en obraz ga je mikal, to mu je bilo zmerom pred očmi in v srci. Njenega grla glas ga je zamikal v nadzemske krajine, v to razkošno živetje. Strmel je v tisti dom in zdélo se mu je, da pri vsakem oknu vidi nje postavo, a pri vseh ob enem. Zavidal je tlem, po kterih je hodila, zavidal slehrnej stopnici, kterih se je dotikala sè svojo lepo nogico; rad bi se bil premenil v šipo v njenem oknu, v tla v sobi, kder je bivala; rad bi bil postal solnčni žarek, da bi bil svetil okrog nje! . . . Vso svojo dušo, vse svoje bistvo bi bil rad dal, da bi jo bil le enkrat videl!

Njegovo telo je sedélo pod kostanjem na klopici, duša pak je bila odplula za željami njegovega srca. A kako ne? Sàj pan Josip z odprtimi očmi nij videl pred seboj stoječega moškega, ki je že nekolikó minot srpo gledal vá-nj.

„Gospod, nekaj posebnega vas zanima v le-onem domi, ker ste tako oslepljeni, da me ne vidite, pa že

toliko časa stojim pred vrati,“ — odgovorí ga neki neznani gospod.

„Oh, zanimljivost!“ — vzdihne pan Josip in kakor brezi duše je strmel dalje v tisto poslopje.

„A ko bi vas, gospod, povprašal, kaj vas tako posebno zanima, da se še ozréti nečete na-me?“ —

„Kaj me zanima? O! . . . nijma naše narečije takovih izrazov, da bi mogel z njimi razodeti svoje čute. Ne morem vam razgrniti tega, kajti moja misel kipí, srce mi polje, duša pak me bolí! . . . O! nij lahko ustroči ljudem s tem, kar se v duši godí!“

„Te zagonetke uganiti nij tako težko, — povém vam če hočete sam, kaj vam je. Tam-le v prvem nadstropji pri oknu poleg padlana, tam je tista krasna blondinka modrih očkov, to je tista, ki je skozi duri govorila z vami; ta vas je razvnela, gospod, in njej na ljubo bi menda ure in ure sedéli tú-le.“

„Ali ste jo videli, gospod? . . . Ali jo morebiti poznate?“ — pan Josip povpraša v svojej ognjenosti.

„Poznam jako dobro.“

„Srečna duša! . . . V njenem očesu je videl nebo, v njenem smehljanji ti je sijala razkošnost, pri njej si se mudil in blagostno užival čas, pri njej se ti je bolest premenila v veselje, srečen človek rés!“ — vzdihne napósled. Kakor bi se mu bilo senjalo, tako je govoril pan Josip; zdélo se je, da že mrje njegovega duha svést. Čez malo časa se zbudi iz svojega

mretja in povpraša: „Kaj? ali vi jo poznate, gospod?“ —

„Poznam — in prav za tega délj, ker jo poznam, nij po všeci mi, ker tako dolgo časa in neprenehoma gledate tjekaj v le-ono okno.“ Glas, s kakoršnim je odgovoril pana Josipa, ta je akademika izdramil iz blagostnega mretja, ki ga je mamilo doslé. Ozre se v neznanca, spameti napósled in izpozna svojega zameknutja sméšnost. Sram ga je bilo; vstane s klopice, kder je sedel, in zopet spregovorí: „Kaj ste rekli, gospod? Kaj ste povedali?“ — povpraša prvič, povpraša drugič.

„Še enkrat,“ — odgovorí neznanec, „ne želim sí, da bi zatelebano strmeli v ona-le okna — pa tudi, če to trenutje ne odidete s tega mesta . . .“

„A kaj potlej,“ — pan Josip do céla v svésti si besedo pretrga neznancu.

„Potlej pa sami sebi očitajte neugodnosti, ki vam privró iz tega dejanja.“

„Na pr., kakove?“ —

„Takove, ki se najrajše kažejo takrat, kader komu kri izpusti zdravnik. Gospod, to bi vas najlaže pozdravilo, ker imate tako razvrélo kri,“

„A vas, gospod, kí imate tako trdo bučo, ne bi se vas tako lahko znebil svét.“

„Gospodine, tej zasramljivosti ne morem priznati!“ —

dah ne morete ločenju Slovencev od svojih sodeželanov in njih združenju v eno narodno celoto več protiviti. Takih primérov političnega ločenja imate Vi v svoji knjigi sami; takó sta se v Švajci dva kantona, Appenzell in Unterwalden v starejših, in Basel v novejših časih na dvoje razločila, ker sta si po svojih političkih in verskih mislih navzkriž bila; takó se hoče tudi veliko ameriansko mesto Novi Jork iz svoje države, in ravno takó tudi samo Dunajsko mesto iz dolénje Avstrije izločiti. Ločenje štajerskih in koroških Slovencev od svojih sodeželanov ne bi bilo tako gorje, ako se pri pravej luči taka ločitev pogleda; ona bi le za oboje k hasnu bila. Kedar so namreč sovražni si narodi ločeni, tedaj se tudi svobodneje in hitreje razvijajo nego po sili skleneni, in ker nobeden njiju nobenemu niti ne gospoduje niti ne posluša, zato se po poti ločitve naprvo sprijaznita; kajti sum in bojazen nimata več med njima pričine. Takih primérov ima zgodovina mnogo in ravno Avstrija bi vedela jih pokazati. Naj torej razborni in zares domoljubni možje naše ločenje od Nemcev priporočajo in podpirajo; saj nas od naših deželanov ne ločijo samo narodni, ampak tudi politični, socijalni in čuvstveni uzori.

Slovinci imajo v sebi vse pogoje samostojnega narodnega obstanka. Prvič presega njih število prebivalstva mnogih avstrijskih kronovin, da ne govorim o švicarskih kantonih, kateri bi se s „združeno Slovenijo“ ne mogli ni z daleka mériti. Drugič je slovensko torišče gledé na slovensko narodnost nepretrgano ter ima samo v mestih neslovenskih osredkov; čistonemški kraj je edinokóčevski na Kranjskem, ki pa je proti vsej slovenskej deželi skoro neznaten. Ta zemlja ima pri svojej legi za velikimi rekami in ob morji kakor pri svojih plodnih ravninah, rodovitnih in trtonosnih gričih in gozdnatih ter rudobogatih gorah vse pogoje narodnaselivne in samoupravne dežele. Slovensko prebivalstvo je zdravega in krepkega života, bistrega in ukaželjnega duha, delavno in v vseh umetnostih takó mirnih kakor vojaških dobro izurjeno. Tudi socijalne razmere so pri Slovencih deželnej samoupravi ugodne, ker je več nego osem desetín slovenskega prebivalstva samostojnih posestnikov, kateri se lehkó od svojega zemljišča živé; ker pri skoro popolnem pomanjkanji plemstva med slovenskimi stanovi ni velikih razločkov niti nasprotnosti, in ker je ves narod v tem oziru velikej rodbini podoben, v kterej se vsi smatrajo za ravnopravne, nobeden pa za gospodujočega. Da pa so take socijalne razmere duševnemu, telesnemu, državnemu in gospodarstvenemu razvitju narodov najugodnejše, to so največi preiskovalci kmečkih in gospodarstvenih razmér kakor n. pr. Sismondi, Rau, J. Stuart Mill i. dr. doka-

zali in znanstveno takó kakor tudi iz dejanja potrdili; prim. posebno V. knjigo Millovihi del! Literatura slovenska je svojim detinskim letom davno že odrastla; kajti je prva slovenska knjiga črez tristo let stara. Slovenski jezik je do tolike dovršenosti zobrazen, da so va-nj že Šilerjeva dela in spisi starih Grekov prevedeni. Beseda mu je že toliko izurjena in bogata, da se v deželnih zborih, v učenih zavodih, v viših učiliščih in na glediščnem odru upotrebljuje, in književnost slovenska obsega že vsakovrstnih knjig, po katerih se more Slovenec v vseh glavnih vednostih in umetnostih omikati. Evo! vsi pogoji daljnega samostalnega narodnega razvitka. Vse te okolnosti dajejo Slovencu pogum in zavest, lepše bodočnosti se nadejati. Ta bodočnost mu navdaja srce, ga tolaži v borbi za svoj obstanek, ona ga navdušuje z ljubeznijo do samega sebe, ona ga spodbuja k obrazovanju in delu. V pretečih Avstriji slučajih hoče narod slovenski združen biti, da si o svojem času premore svojo bodočnost tudi sam odločevati. Posebno v sedanjih časih mu žuga od strani Nemčije nevarnost; zato hrepeni Slovenec, svoj dom čem brže si postaviti, da se more v njem sovražne nevihte lože ubraniti.

Zató tedaj ker sebe in Avstrijo ljubimo, želimo zedinjeni biti; zató ker smo na duhu dorasli, hočemo zedinjeni biti; zató ker hočemo kakor narod živeti, moramo združeno zahtevati; zato ker smo proti Avstriji kakor državljani vse svoje dolžnosti spolnili in in jih še spolnujemo, nam je Avstrija dolžna pogojev k samostojnemu narodnemu životu dati; zató pa, ker v edinem združenju narodno rešitev vidimo, nočemo več razkosani biti, in ker bi nam narodne kurije le na pol pomagale in nas v sedanjej razcepljenosti pustile, odvrčamo take kurije kakor nam, našim sodeželanom in samej državi škodljive in pogibeljne. Namestu da nam vlada in državni zastop kurije dá, naj nas raje združi: Zedinjena, samoupravna Slovenija v zaveznej Avstriji, to je naše geslo in naš uzor! Vsi drugi pripomočki našo narodnost nam ohraniti, so polovični, so nam pogibljeni, so nam zoprni. „Zedinjena Slovenija“ je znamenje naše bodočnosti!

Pri tem skrbnem zavarovanji. naše narednosti pa spoštujemo vsako drugo narodnost in jej puščamo narodne pravice, ter se v tem oziru držimo besed našega največega pesnika, ki pravi, da so „bratje vsi narodi.“ Ali prav zato pa tudi od drugih tirjamo spoštovanje naše narodnosti, in se na vso moč upiramo vsakošnemu nje prikrajševanju in oskrunjevanju. Mi Slovenci tirjamo veljavo svojega jezika pri vsem in vsakošnem našem obrazovanji, ter materinski jezik za pravi učni

jezik vsakega naroda smatramo; ali pri vsem tem nikakor ne odrekamo velikim izobraženim svetovnim jezikom njih veljave in koristnosti. Teh se bomo neprisiljeni tudi za naprej učili, samó da z večo ljubeznijo nego do sedaj prisiljeni.

Naše stojišče nasproti celokupnej državi je iz našega pritrenja federalističnim načelom jasno. Mi nismo nasprotniki pravej ustavnosti, ampak lažnjivej in samotržnej; mi nismo sovražniki pravej svobodi, ampak onej, ktera zunaj to krinko n. si, znotraj pa nasilstvo skriva; mi se tudi ne protivimo celokupnemu državnemu parlamentu, a samó popolen, na pravičnej volilnej podlagi in od vseh avstrijskih narodov mora prostovoljno izbran biti. Ali naše krepko in popolno sodelovanje v splošnih političkih zadevah se začne še le z našim vstopom v kolo samoupravnih, osvobojenih in korist državi, a ne drugim narodom služečih narodov. Naj se nam dajo prvlje pogoji k svobodnemu političkemu delovanju, in gotovo ne zaostanemo za drugimi narodi. —

Gospod! Po tem skromnem razvitji slovenskih želj in zahtevanj, ktere prav Vam razodeti se nam je dolžnost videla, prejmite od strani Slovencev zagotovljenje pravega in iskrenega njih poštovanja ter bodite osvedočeni, da, ako boste kedaj v gore razvitem in njih razméram primérjenem smislu njih blágo in nehimbeno narodno prizadevanje po priliki in blagovoljno podpirali, da bode taka Vaša blagovoljnost le pravici, prosvetčenju in Avstriji samej v prid in korist, slovenskemu narodu pa v vedno hvaležni spomin na Vaše imé.

V Mariborn, 11. januarja 1870.

Eden mariborskih rodoljubov.

Dopisi.

Iz Ljutomera, 20. jan. [Izv. dop.] Tudi k nam je že prišel glas, da kmalu pride idrijski bilježnik g. Drag. Höchtel v Ljutomer za notarja. Ako bi ne bili že poprej znali, da je Höchtel tako imenovan ustavoveren neprijatelj vsakega narodnega gibanja, imeli bi dokaz za to v tem, da je pred dvema slovenskima prosivcema prednost dobil, od katerih je eden v naukih in v praksi več let naprej, kakor on, drugi pa enak z njim. — Vlada je s tem naimenovanjem zopet pokazala, kako malo jej je mar za tirjatve naroda, ker ljutomerski okraj je izključivo, izvzemši nekatere nemškutarje v trgu samem, slovensk in naroden — in ljudstvo odločno tirja, da se mu naj pisma v slovenskem jeziku narejajo in materinski jezik v urade vpelje. — Höchtel pa ni slovenskega jezika niti v govoru še manje pa v pismu zmožen, in njegova dotična znanost slovenskega jezika ravno zadostuje, da ga drugim omraziti more.

Naj le vlada še na dalje tirjatve slovenskega naroda zametava; žetva gotovo ne bo izostala. — Bilježniku Höchtlu pa čestitamo, ker pride v sredino narodne opozicije, in ta bo že skrbela, da mu opravek ne zmanjka. — Narodna stranka ne bode in ne more v svojih težnjah popustiti, in bilježnik Höchtel sovražnik Slovencev bo slovenski uradoval. Nas bode jako veselilo, ako bode moral z roko v ogenj, ker pri njegovem protinarodnem mnenji mu gotovo ne bode nič težje, kakor to. Ali hoče morebiti bilježnik Höchtel v Ljutomeru doseči, kar je jegov prednik bilježnik Högelsberger dosegel? — Kader je ta od vseh strani popolnoma ob vse zaupanje prišel, je postal vladen mož, da ni takega, je vsejal narodni razpor, kterege prej ni bilo, ter si je vil iz njega venec vladnega mučenika. — „Berihov in adres“ je v občinski pisarnici vsak kot bil poln, ko je bilježnik Högelsberger v letu 1867 zopet k občinskemu odboru pristopil, iz kterege je tri leta prej moralno prisiljen izstopil. — Temu nasproti je občinska uprava nazadovala; — Högelsberger pa je dobil bilježništvo v Lipnici. — Tako je dosegel svoj cilj sejaje narodni razpor. Högelsberger bi inace še dan denes v Ljutomeru tičal in ne bi nikdar drugega bilježništva dobil. Ako hoče tedaj g. Höchtel bilježniško mesto v Ljutomeru kot sredstvo, da se na višo stopinjo popne, upotrebiti, zna svoj namen na mah izpeljati, in

„Kakor vam po všeči!“ —

„Jaz bivam pri „belem konji“ v osmem bivališči, čakal vas bodem do jutri dopoldne ob devetih.“

To je povédal neznanec, a nij čakal nikakovega odgovora, temuč odurno se je obrnil od pana Josipa in zginol je mej mimoidoče.

Neprenehoma po bastijah gori in doli hodijo gospodje in gospe, židje in dostojnici — razgovarjajo se veselo in živó. Mimoidoči odhajajo — čas beží, le pan Josip, ta nepremekljivo stoji na tistem mestu tako, kakor sredi blodiča. Zavist — ta strup mu je ranil srce — dve strasti kakor s kako igračo, tako igrati se žalostnim čutjem pana Josipa! — Pan Josip nij znal, kako je prišel domú, kako to, da je zopet pri svojej postelji . . . Ko je hotel frak zvleči se sebe, dotakne se pisma, kteroje prinesel gospé stotnici. Brezi kako-vega pomisleka vzame klobuk in odide zvršit dobrodejni ukaz nje, ki mu je očarala srce in misel.

Pri „belem konji“ v četrtem bivališči gospodičina Helena stoji pred mizico, kdér poleg vse priprave za čaj vrela voda vrvrá v samovar. Na tej mizici je tudi dosti različnih sladkarij, s kterimi bi Lenica rada počestila svoja gosta.

Gospa kapitanka se pri oknu pomenkuje z Boúčo in kakor se po rokah pozná jej, nekaj ukazuje služabnici. Boúči na obrazu se žarí radost in zadovoljnost; že počeno srce je pričalo pravično blagost, kakoršno

užíva le čestna duša. Sè solzami v očéh je zmérom zopetovala: „Le ko bi rajnka gospa živeli še! . . .“

Gospod Leon urno korači gori in doli po sobi, časi pa časi se vstavi pri uknu, pogleda na bastije časi se nasmeje, ali ko hitro jeza ovlada misel mu, jame se tresti po vsem životi i obe roci krči v pest.

Gospodičina Helena je nalila čaja.

„Sedita, prosim, čaj se ohladí! Boúča, postreži milostivej gospé. Gospod Leon, nehajte vendar sprehajati se . . . Meni se zdí, da se v Lvovu zmérom nekako zamišljeni.“

Poslednje beséde je gospodičina Helena povéдалa sè smehom i Leon požugala sè svojim néžnim prstom.

„Sédite, dragi — če ne, razjezim se.“ —

Gospod Leon je bil sicer vesel in dovtipen, ta pot pa nij bil nič kaj veder. Za tega délj je bil ne-navadno postrežljiv in umetalen; rad bi bil s tem vedenjem potlačil in skril to, kar se mu je godilo v duši. Stregel je gospé kapitanki, gospodičini Heleni poljubil roko, dajal jej suharčke, smetane, mastenega kruha, napósled pa je celó Boúči nesel čaj v sosednjo sobo; — neumorno je tekal sem ter tija, sukal se ter s postrežljivostjo hotel nadoméstiti svojo neizgovornost, kakor bi se bil bal z besedo izdati samega sebe.

(Dalje prih)

bo postrežne može za-se v g. županu Steireru, zdaj Steyeru, kakor tudi v g. Haasu našel.

Iz Dunaja, 18. jan. [Izv. dop.] Dolgo smo po luži brodili, zdaj smo na suhem, da, prav na suhem. Šli so ministri, ki so trohico dobre volje imeli ali „mir kalili.“ Pa nismo na suhem le mi Slovanje tudi petorica s Plenerjem na čelu se vpraša, kaj bo, kaj če početi. „Polomili“ bi opozicijo radi, pa kje prijeti? Odpraviti poroto za slovanske časnike. Ali pride ta stari politikar Warrens in pridiguje večini: „Potem nam bodo od zahoda in vzhoda, od severa in juga klicali, da smo z liberalizmom tujasko napravili, ako večina ministrov Čehe in Slovence pogrmi, nam mestu da bi jih na to nagnila, naj skromne želje razlože. In če do upora pride, ne bode red z vojsko narejen v korist memorandu peterih.“ Do upora pač menda ne bo prišlo.(?) Slovanje bodo mirno delali in čakali, da se petorica sama v rep ugrizne in politično umrje. K večemu se utegne prigoditi, da bi Čehi zmislili se in tej vladi davkov ne hoteli plačevati. To se ve, da jih bode vlada z vojaškimi eksekucijami silila, a kaj pa Evropa poreče?

Ste brali, da se je dal tudi Klun vpisati za govornika v adresni debati, in sicer za govornika večine! Ali se bo dobil med slovenskimi poslanci kteri, ki bo temu človeku v drž. zboru povedal, da moralno nima pravice v državnem zboru govoriti, ker je od večine volilcev in od deželnega zbora take nezaupnice pobiral. Z lepo pri tacih možeh (?) ne gre!

Politični razgled.

Ministerska manjšina je odvezana svojih poslov. V seji 19. t. m. se je bralo v drž. zbornici sledeče cesarjevo pismo na ministra Plenerja: „Ljubi minister pl. Plener! Odločil sem se ministerskega predsednika grofa Taaffeja, potem ministra grofa Potockega in dr. Bergerja na njih ponavljano prošnjo odvezati njih poslov, in Vam naročam, da mi predložite svoje nasvete, kako naj se ministerstvo definitivno uravna (gestaltung). Dokler o teh Vaših nasvetih ne bom nič sklenil, začasno Vam poleg Vaših sedanjih poslov izročam predsedništvo v ministerskem svetovalstvu, kakor tudi vodstvo ministerstva za deželno brambo in javno varnost, in naj tudi drugi ministri oskrbujejo še svoje službe.“ Zadnja „Wien. Ztg.“ prinaša tudi še troje drugih lastnoročnih cesarjevih pisem na odpuščene ministre, katerim se ob enem izreka najviša zahvala za zvesto udanost pri njih poslovanji. Poslanska zbornica je mirno poslušala cesarjevo pismo. V ravno isti seji se je dr. Berger odpovedal državnemu poslanstvu.

Pod naslovom „raçenkampf“ prinaša „Politik“ članek, ki kaže kako Čehi razumevajo zdanje položje. Nanašaje se na program Giskrove stranke in na govore v gosposki zbornici (kjer je rekel A. Auersperg, da je vladarska hiša le nemška) pravi: „To je program najbolj divjega plemenskega boja (raçenkampf), ki je kedaj v eni državi v veljavo prišel, nikar še v moderni državi. Nič ko „nemško“ in povsod „ultra-narodnonemško, to naj bo misel oživitvenja Avstrije!!! Kaiserfeld in Gross skličeta nemške poslance vkup in si srečo voščita, da je slovanožrtni program zmogel, ker se treseti pred mislijo, da bi ena nemška stranka v Avstriji k tej pameti prišla, rajša sporazumeti se s Slovani, nego bojevati se z njimi. Zdaj stojimo pred plemen-skim bojem, ki ima ta obraz: Ako se bo peterim ministrom po sreči izšlo, da nas požró in pohodijo, potem bodo patroni tega ministerstva prvi proroki civilizacije in hvaljeni bodo. — Ako se pa nam posreči to politično norost osmešiti in nositelje njene iz templja izpoditi, potem smo v milosti in — pravica — nam ne odide. S težkim srcem sprejememo plemenski boj, in bojevali ga bomo, da svoje narodno bitje ohranimo s tisto energijo in neumornostjo, ki je nam Slovanom prirojena. . . . Žuga se nam v ministerski spomenici in v parlamentarnih govorih s zunanjimi kombinacijami (s Prusijo), drzne se veliko izdajo za dovoljeno proglašati, kader gre naše pravične želje s žuganjem zatla-

čiti. Ali pozabi se, da tudi tlačnemu elementu trdnjava in podpora tiste ideje na strani stoji, ki narodom spono pretrga, in države izda. . . . Tudi Slovanje bodo svoje vojne vrste obrnili. Še denes se čutimo dunajskemu tevtonstvu nasproti dovolj močne. Če pa do tega pride, da se na „tujem“ najdemo, potlej naj pa Avstrija okoli sebe pogleda, predno zadnjo karto izvrže. Nam vsaj ves slovanski svet na strani stoji. Roka Nemčije pa ne bo pomagala dunajskim hinavstvom (tar-tufferien) proti narodu, ki je vselej v svojem programu imel tirjanje, naj se Nemčija sama sebi prepusti, in naj se Avstrija odvrne od one politike, za katero ni imela moči, ne razuma, ne srca.“

Kako reči zdaj na Dunaji stojé, ni jasno. „Presse“ pravi, da se kažejo velike težave, novo ministerstvo sestaviti, ker pozitivnega programa ni. Govori se, da se utegne vse novo ministerstvo sestaviti, ne samo zdanje dopolniti. — S Kaiserfeldom in Möringom — pravi „Pr.“ — se ni nihče menil, da bi v ministerstvo stopila.

Adresa pražkega mestnega svetovalstva cesarju, zaradi priobčenj ministrovskih spomenic se ni sklenila, kakor česki listi poročajo, in sicer glede na to, kako se je ministerska kriza končala.

Iz Dalmacije se poroča, da so orožje položili tudi Poborijani. Torej je v vsej Boki kotorski zopet mir in upora popolnoma konec.

V ogerski zbornici je odgovarjal minister Andraži na interpelacijo zaradi razdraženja v vojaški grani-ci, da se bode tam nemir polegel, kader graničarji sprevidijo, da ne bodo niti njih narodne niti gmotne koristi škodovane. — Vprašanje, če bodo graničarji to kedaj mogli „sprevideti.“

Slavni francoski republikanski poslanec Raspail je umrl. Pri njegovem pogrebu se fr. vlada boji ljudskih demonstracij. — Zbornica je dovolila, da se sme Rochefort sodnijsko preganjati.

Razne stvari.

* (Stritarjevega „Zvona“) drugi broj je že pred nekterimi dnevi zagledal beli dan. Razen dveh pesmic novega (?) pesnika „Kamenski“, humorističnega govora Stritarjevega o „soli“ in popotnega pisma dra. Celestina iz Rusije nadaljuje drugi list v prvem začeto tvarino. Bralcem prvega broja torej ni treba novega priporočila, vendar pa moramo pri tej priliki izreči svoje začudenje, da je slov. inteligencija podporo tako važnega početja skoraj popolnoma prepustila malodenarni mladini. Menda tudi „Zvon“ ima dosti takih „podpornikov“, ki list „drugje“ ali pa „v čitalnici“ beró. Če bo občinstvo naše časnikarstvo tako „od daleč“ podpiralo, potem pač v kratkem slovenskih listov ne bo moglo niti „v čitalnici“, niti kje „drugje“ brati. Na Dunaji, v Pragi, v Gradcu itd. vsak fjakar, vsaka zelarca na svoje stroške bere svoj dnevnik, pri nas pa izobraženi ljudje že mislijo, bogvedi koliko so storili za slovensko časopisje, če se jih je deset v „kompaniji“ naročilo na en iztisek, ki potem kakor Ahasver roma iz ene roke v drugo toliko časa, da se list sploh naveliča tacega dolgočasnega popotovanja! Dajte živim podporo, potem vam ne bo treba po mrtvih, zdihovati!

* (Za gimnazijskega vodja v Gradcu) je imenovan neki Adam iz Brna.

* (Za vodja c. k. pripravnišnice v Mariboru) je imenovan dr. Elschmig, dozda profesor v Solnogradu. — Dozdanji provizorični vodja J. Kremer pride za učitelja na pripravnišče v Gradec.

* (L. vitez Höffern) je imenovan za vladnega svetovalca pri deželni vladi kranjski. Höffern je bil, kakor čujemo, za Belkredijevega časa v narodnih rečeh nam Slovincem pravičnejši nego Kromerji itd. Kak je zdaj, ne znamo, upamo, da se ni spremenil, kakor se drugi „c. k.“ radi lové.

* (Imenovanje). Nj. veličanstvo je imenovalo dosedanjega dekana v Cirknici na Kranjskem, g. Franca Anžlovarja, za kanonika pri kolegijalnem kapitelu v Novem mestu.

* (Ruskemu generalu Fadějevu), kteri je, kakor našim bralcem že znano, izdal brošuro v pan-slavističnem smislu, namerjava več českich občin podeliti — častno meščanstvo. Tako poroča česki „Pokrok.“

* (Kočevsko mesto) je poslalo ministerstvu svojo zaupnico, svojemu častnemu srenjčanu poslancu Svetcu pa nezaupnico. Ta najnovejša kočevska „roba“ bo na eno stran tako malo koristila, kakor malo na drugo škodila. Za kočevsko „častno meščansko“ pa naj bi se pri taki „značajnosti“ vsakdo a priori zahvalil. Ne le da je moral posl. Svetec imeti nekatere zasluge za kočevsko mesto, ko so ga za častnega meščana volili, vemo tudi, da se je v zadnjem dež. zboru vselej Kočevarjem kazal pravičnega in njih posebnosti ter koristi pošteno zagovarjal. In njegova beseda je gotovo bila izdatnejša, nego n. pr. Kromerjeva, kajti Svetec je ud odločivne večine. Skoraj se nam hoče dozdevati, da je bilo to kočevsko zaupovanje in nezaupovanje samo slaba reklama za one dunajske „Kranarje“, ki tamkaj o zimskem času s pomerančami in figami havzirajo, katero poslo je, kakor znano, zadnje čase začelo jako pešati. Torej: ministerska večina zlorabljen kot reklama za kočevske pomeranče in fige! Tudi nekaj. Time Danaos et „fige“ ferentes!

* (Časnik „Pod Lipo“ ne bo več izhajal!) Kaj je neki temu vzrok? — J. G. Vrdélski, bivši njegov izdajatelj, nam piše o tej zadevi tako-le: „Namen mi je bil lani izdajati — po lepem in gotovo posneme vrednem izglédu družih narodov — tudi za naprej v domačem jeziku in za majhno plačilo v mesečnih snopičih brez dobičkaželjnosti — za naše bolj prosto ljudstvo časnik pod naslovom: Pod lipo v podobi knjižice ali brošure, da le kaj malega prinašam v podporo njegove omike in sploh poduka v koristnih rečeh, imaje si pri tem za geslo „Znanstvo je bogastvo.“ (Stran *) nekih tukajšnjih primorskih in štajarskih kmetov so si ga pa naročali ali kupovali skoraj le bolj učeni Slovenci, čeravno ni bil prav za prav njim odmenjen ali potreben. Potem vidim, žalibog! da se naše prosto ljudstvo sploh povsod še zmiraj premalo za časnike méni, ki se na svitlo dajajo v našem narodnem jeziku; ogiblje se jih z vso nemarnostjo, da je žalost, če so mu tudi primérni, kakor je gotovo bil ravno zgorej omenjeni moj časnik (pa saj so ga rés tudi vsi tisti jako hvalili, ki so ga brali, stran nekega krčmarja, kateremu bi morda všeč bilo, da se hvalijo pijanci in kvartavci, in pa stran nekega preučenega gospoda . . . , kolikor je meni znano) Prepričan tedaj, da bi s svojim délom in trudom le — prazno slamo mlatil, kar se tiče dognanja mojega naména, ako bi napredoval v tem početji, sem sklenil to rajše opustiti. Morda pridejo vendar bolji časi, čeravno ne vémo še prav, kedaj? — Žal mi je, da mi je po tem odvzeta zlasti priložnost, podajati v imenovanem časniku zraven marsikterih drugih reči zadevajóčih posebno naše zdravje (to prvo in poglavitno podlogo našega blagostanja), sadjerejo, vinorejo, in sploh kmetijstvo, po kosih tudi neko zelo vážno povéstnico, namreč povéstnico o čudnem petmesečnem potovanji tréh Angležev s pomočjo balona po Afriki za preiskavo njenega površja — leta 1862. Upam sicer, da mi se bo vsaj drugače usrečilo, spolniti si, kolikor bo le mogoče, vročo željo, ki jo gojim, ravno kakor sem jo od nekda gojil zastran potrebne podpore poduka in omike našega ljudstva, da bolj napreduje in se s časoma pomiče za drugimi izobraženimi národi, ki so nas, žalibog! prehiteli in so zdaj naši zatiravci. Opominjam še tukaj ob enem, da se mi res srce trese, ko mislim, da mi ni dano streči, zlasti tudi tistim mnogim, kakor se dozdeva, jako rodoljubnim, uka- in vedoželjnim štajarcem, ki so se za letos oglasili kot naročniki (veliko truda sta si gotovo dajala v tem oziru znana mi vrla in vnéta domorodca Stramič in Šegula, gimn. dijaka v Mariboru). Škoda vendar, da njih število ni zadostno, da bi se mi obneslo nadaljevati početo delo. Iz kranjske dežele mi je došla naročba za dva natisa, in ravno za toliko tudi iz Koroške. — Hvala Bogu!

*) Stran je dobra slovenska beseda namestu razun.

Naj pa sodi potem vsak domorodec, ni li resnično, kar sem zgorej omenil zastran še vedno velike nemarnosti našega ljudstva? Kakor smo sicer že vsi prepričani, utegne ta s časoma zginiti le — po podpori in povzdigi snovnega ali „materijalnega“ blagostanja med njim in pa po trdni vravnavi primernih narodnih učilnic. To si bo imelo za naravni nasledek, da mu prihaja duševna omika, tako rekoč, s a m a o b s e b i. Prva podloga tisti je pa gotovo oménjeno snovno blagostanje: ljudstvo kakega si bodi naroda, ki je prisiljeno boriti se z uboštvom in z nadlogo, ne utegne misliti na takošno omiko; ta se razvija le po njegovem bogastvu, kakor vidimo zlasti na Angležkem, kjer se ta vašna stvar ceni, kakor gré.

* (Nov slov. časopis) bode izhajal v Gorici pod naslovom „Gospodarski List,“ dvakrat na mesec 10. in 25. vsacega meseca) in velja za pol leta 1 gld. Izdaja ga kmetijska družba goriška. Vrednik mu je g. Fr. Povše, ki pravi v prvem nam došlem listu: „Izročil mi je glavni odbor c. k. kmet. družbe vredništvo „Gospodarskega lista.“ Jaz sam priznavam, da mi došla je lepa naloga, ali gotovo tudi važna in težavna, ali ravno tako to velja, da namen „Gospodarskega lista“ je povzdigniti kmetijstvo v tej deželi, in to doseči je gotovo veselo podvzetje. Nadjam se, da ne bodo čestiti gospodje bralci me preostro presojevali, in ravno tako se nadjam, da bodo vrli rojaki naš kmetijski časnik z naročilom in priporočanjem vrlo podpirali, da se razširi v vse kraje, v vse vasi in kolikor mogoče v vsako kmetiško hišo, in prepričan, da s zedinjenimi močmi je edino mogoče dovršiti tak velikanski namen, vabim in prosim vse iskrene rodoljube, katerim je v resnici mar za povzdigo kmetijstva v tej lepi deželi, da blagovolijo mi dopisavati in me s tem podpirati. Moja iskrena želja je, da postane gospodarski list na goriškem posebne važnosti, da tisti, katerim ni mogoče obiskavati kmetijsko šolo, tudi marsikter koristen poduk dobijo ravno po tem časopisu. Donašal bo „Gospodarski list“ poduke v vseh razdelkih kmetijstva, o vinoreji, sadjereji, o sviloreji, o obrtniji itd., in tudi o gozdarstvu, ktero je za tukajšno deželo jako pomenljivo in potrebno, in gotovo je pogozdovanje Krasa velikansko delo, ker s tem, čeravno tudi mi ne doživimo dohodkov, našim naslednikom gotovo storimo veliko, in zaslužili si bomo večni spomin. Vsakteri, kdor ima le količkaj ljubezni za deželo, mora hrepeneti, da se dovrši to velikansko početje, to je pogozdovanje Krasa, in tudi mi, ne bomo pozabili marsikaj o tem tudi v „Gospodarskem listu“ pisati. Ker skušnja velja, se nadjam, da tudi o tem nam blagovolijo vrli rodoljubi dopise pošiljati. Od dne do dne se jasneje kaže živa potreba kmetijstvo zboljšati, in torej tudi mi v naši deželi ne smemo zaostajati, toraj združimo se in z zedinjenimi močmi hajdmo na lepo delo. Nadjaje se, da čestiti rodoljubi na deželi, ki imajo jako mnogokrat priliko zapaziti to ali ono, za kmetijstvo mikavno in veljavno stvar, ne bodo prezirali našo prošnjo in naš poziv; obečamo po vsi moči skrbeti, da bomo zadostevali javnim zahtevam v občno korist, v povzdigo in napredek kmetijstva, ker vedno nam je geslo: „Vse za napredek in omiko kmetijstva.“

Tiskovna pravda „Sl. Nar.“

pred porotno sodnijo celjsko 13. decem. 1869.

(Dalje.)

Obtoženec svoj zagovor nadaljuje: „Gosp. tožnik me toži na dalje zaradi dopisa iz savinske doline. Ker ste vsi g. porotniki sami doma iz te krasne doline, lahko bodete sodili, ali je pisana resnica ali ne, in le malo mi je treba dostaviti v zagovor. Žal mi je, da ne morem pisatelja tega dopisa po imenu imenovati, to pa vam smem reči, da ga vsi dobro poznate, da je mož, kterege spoštuje vsa dolina, kar je že čisto z dejanji pokazala, da ste morebiti že sami v zadregah šli k njemu po svet in da ste ga gotovo tudi dobili; da je konečno mož trdnega značaja, ki tukajšne zadeve natanko pozna in kteremu sem smel z najboljšo vestjo zaupati.

Jaz še danes mislim, da je obtoženi dopis izražal vaše lastne misli, ki so tedaj vladale po tej dolini in dozdeva se mi, da bi obsodili denes sami sebe, ko bi nad menoj tukaj izrekli svoj „kriv“. Sicer sem na svetu že marsikaj čudnega doživel, ali kaj takega kakor mi je tú s svojo tožbo napravil g. tožnik, še ne. Ali ni vsaka beseda v dopisu resnična? Ali niso res Celjani osnovali „verfassungstaga“? Saj ste sami brali ogromne oklice, ki so vabili k temu shodu. Ali niso res prišli gostje iz Gradca, Maribora, Laškega itd.? Moj dopisnik je pa to že naprej prerokoval, in zaradi dobrega prerokovanja vendar ne more nihče grešiti proti postavi! Tudi je res, da „mi Slovenci za take goste nič kaj ne maramo“; saj se Vas je na naš poziv hotelo na tisoče in tisoče zbrati, da bi jim bili to javno in glasno povedali, ko bi se naši nasprotniki ne bili zbalí Vaših glasov in z javnega prostora zbežali v zaplankan vrt sredi mesta. In če jim potem dopisnik „prijazno svetuje, naj gredó raje svoje prijatelje Magjare in Turke obiskat“, gotovo ni dražil s prijaznim svetom niti njih niti Vas. Če se morebiti g. tožniku sramotno zdi imeti Magjare in Turke za prijatelje, ne morem jaz nič proti temu. Nemcem se to ne zdi sramotno, kajti da so njih prijatelji, tega sami ne tajé, nemški časniki to prijateljstvo vedno hvalijo in negujejo, g. Beust je v delegacijah sam razlagal, kako se je to prijateljstvo sklepalo in utrjevalo, in jaz tudi mislim, da je vsacemu dopuščeno izbrati si za prijatelja, kdor mu je ljub, če bi morebiti tudi jaz s tistim prijateljem nikdar ne hotel bratovščine piti. Kaj mislite, da je to res šuntanje in draženje, če pravim, da „nam bo dohod nemškutarjev zdražbo delal?“ Jaz mislim, da ne! To je le svarilo, naj ne hodijo zdražbe delat, in tako pomirljivo početje od moje strani gotovo ni hudobija; jaz bi celo trdil, da je prav pošteno. In prihod je res delal zdražbo; o tem sem se v Savinski dolini nektore dni pred „verfassungstagom“ sam prepričal in Vi sami veste, kako je bilo v istini ljudstvo razdraženo zavoljo tega prihoda. — Istina je tudi, da smo po zgodovinski krivici padli pod štajerskega poglavarja; kajti mi Slovenci smo bili nekdanj en velik narod s svojimi poglavarji; vojska in meč, t. j. sila nas je razkosala in razdelila na toliko dežel in glavarstev; sila pa je bila vselej krivična! Ali ni na dalje res, da „smo mi slovenski rod“ in da „se je naša domovina vedno imenovala slovenska pokrajina“? Ali je kdaj hotel kateri štajerski poglavar biti slovenski poglavar, in ali nismo mi res ostali slovenski narod, kar tudi vedno ostati hočemo? Meni se ti stavki dozdevajo tako resnični, dá tako priprosti, da ne morem umeti, kako se je mogel g. tožnik nad njimi le en trenotek spodtakniti. Ko sem dobil po tožbi nemško prestavo tega dopisa, našel sem na prvi pogled, da je dosti stavkov krivo prestavljenih. In po tem se dá tudi razlagati predstoječa tožba. G. tožnik ni razumel, kaj je „Slov. Nar.“ pisal in je mislil, Bog vedi kakšne hudobije smo vanj napisali. Vi pa, možje porotniki, ki slovenski umete, ste gotovo po prvem branji že spoznali, da je pisana samo resnica, in upam, da bo Vaš odgovor g. tožniku povedal, da Vi po svoji vesti ne morete dopuščati, da bi se resnica obsojala kot hudodelstvo.“

„Ko je g. tožnik delal to tožbo proti meni, moral je imeti prav slab dan, kajti videl je vse črno. V ravno tistem dopisu je našel malo vrstic niže še dvoje hudodelstev. Ogledimo si stvari, in videli bomo, da tudi to po nepotrebnem. To je gotovo res, „da Bog še ni ustvaril štajerskega naroda,“ kajti imam pač štajersko deželo, v tej deželi pa samo dva naroda namreč Slovence in Nemce. Jaz vsaj štajerskega naroda ne poznam; ker pa vendar nekteri tolikanj pripovedujejo o štajerskem narodu, smemo jim vendar reči, da so taka pripovedovanja same „sleparije“, ki se z resnico nikakor ne strinjajo. Že enkrat sem rekel in moram ponavljati, da so „avstrijski Nemci zaveznički Magjarov in Turkov“; to vsakdo vé, ki se količkaj poča s politiko. Kdor pa se je pečal še kaj s zgodovino, ta vé, da so bili in so še Turki in Magjari največji sovražniki slovenskega naroda. O tem niti nočem besed zgubljati, ker mislim, da je to Vam vsem dobro znano. In če

po vsem tem pravimo, da „mi ne moremo biti nikdar prijatelji divjih Turkov, kakor tudi ne turških zaveznikov“, morali bi res več kakor sami sebe in vsa svoja čutila zatajiti, ko bi hoteli prijateljsko roko onim podati, „pod čijih jarmom zdihujejo naši slovanski in kristjanski bratje na Turškem“. Sicer pa tudi ni razžaljivo, če rečem, da jaz temu ali onemu nočem biti prijatelj. Kakor si sme Nemec zbrati svojega zaveznika, in kakor mu to pravico — kolikor se nas ne tiče — radi priznavamo, ravno tako smemo menda tudi mi Slovani izbirati si prijateljev tam, kjer mislimo, da jih najdemo, in med Turki jih gotovo tudi ne bomo iskali. — Da je bila nemška politika naših državnikov nesrečna, da smo tudi mi Slovenci za njo morali dosti krvi preliti, denarja plačati in da so se nam konečno še pametni Prusi v pest smejali, to je priznal cesar sam, ko se je za vselej odrekel svojemu vplivanju v Nemčiji, to smo videli nedavno v Slezvik-Holštajnu in leta 1866 v vojski na Českem, to priznavajo in razkladajo vsi zgodovinarji in o tem ste gotovo že sami slišali. In če sem pisal o teh stvareh tudi jaz, pa me hitro zgrabijo, da sem žalil oblastniče in Nemce! Saj ste sami čuli, da v tem oddelku od oblastnij ni nikjer govorno, ali pa vsaj nam je g. tožnik pozabil povedati, ktera oblastnija je razžaljena: ali morebiti nemški „bund“, ali pa kateri izmed onih ministrov, ki so bili teh zvez in vojsk krivi, ali kdo? — Pa tudi nemškega naroda nisem razžalil, saj nisem nikjer tirjal, naj bi nam povrnilo prebito kri, izplačane denarje, pobite slov. sinove. Res Vam je g. tožnik rekel, da smo slov. časnikarji razdražili Nemce in Slovence, pa ko Vam je hotel to posebno na srce položiti, je v istem hipu sam priznal, da že tisoče in tisoče let v miru in prijateljstvu med seboj živimo in da še dandenes v najlepši slogi živé na mejah, „kjer se Nemci in Slovenci vkup stikajo.“ Kje so torej tisti razdraženi Slovenci, če ne na meji, kjer je največa nevarnost, pa tudi tukaj med namine, kakor sami veste. Če smo konečno rekli, da se hočemo ločiti od Nemcev in se vsi Slovenci združiti v eno deželo, delali smo posebno mi za mir, kar Vam bom pokazal na enem samem izgledu iz av. pisma. Lot in Abraham sta dolgo časa z lepa vkup živela in svojo čredo pasla na istih travnikih. Ko pa se je čreda pomnožila, zbal se je Abraham, da bi prišlo do prepira med njima in njunimi hlapci, in je svetoval Lotu: Ločiva se! Če greš ti na levo, grem jaz na desno in narobe. In tako sta storila in ostala dobra prijatelja. Tako tudi mi Slovenci in Nemci. Da ne bi v prepir prišli, vedno svetujemo: Ločimo se, zberimo si vsak svoj pašnik in ostali bomo vedno dobri prijatelji. Na tem primeru torej že vidite, da naša tirjatev, da se ločimo, le pospešuje toliko potrebni mir in prijateljstvo med Nemci in Slovenci, in da smo torej mi bolj hvale kakor pa kazni vredni.

(Dalje prih.)

Izviren telegram „Slov. Narodu.“

V Karloveh, 19. jan.

Patrijarh Maširevič, ki je še včeraj v hudem snegu na tukajšnjem velikem trgu blagoslavljal vodo, umrl je danes o poludne na mrtvu.

Popravek. V zadnjem listu naj se v sestavku: „Slovenci in njih narodni program“ proti koncu nam. „Dokler Avstrija ima...“ čita: „Dokler Avstrija stoji, ima Slovenec pravico...“

Dunajska borsa od 19. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	60 fl. 30 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. . .	— „ —
Enotni drž. dolg v srebru . . .	70 „ 25 „
1860 drž. posojilo . . .	98 „ 40 „
Akcije narod. banke . . .	734 „ —
Kreditne akcije . . .	257 „ 50 „
London . . .	128 „ 30 „
Srebro . . .	123 „ 75 „
Cekini . . .	5 „ 80 „

Oznanila

se hitro razširjajo zlasti po slovenskih okrajinah v „oglasniku“ časopisa

TRIGLAV-A.

Dotična naročila naj se izvolijo pošiljati vredništvu „Triglava“ v Ljubljani.